

2017/2040(INI)

28.9.2017

OPINIA

Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i
Bezpieczeństwa Żywności

dla Komisji Rozwoju Regionalnego

w sprawie wdrażania strategii makroregionalnych UE
(2017/2040(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Biljana Borzan

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności zwraca się do Komisji Rozwoju Regionalnego, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. uznaje znaczenie strategii makroregionalnych Unii, a mianowicie strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (EUSBR) z 2009 r., strategii UE na rzecz regionu Dunaju (EUSDR) z 2011 r., strategii UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (EUSAIR) z 2014 r. oraz strategii UE na rzecz regionu alpejskiego (EUSALP) z 2015 r.; zwraca uwagę, że strategie makroregionalne są konsekwentnie uwzględniane w planowaniu polityki na szczeblu UE, podczas gdy na szczeblu krajowym i regionalnym dzieje się to bardziej sporadycznie; z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Komisji, uważa jednak, że należy przeprowadzić dodatkową ocenę realizacji istniejących strategii makroregionalnych, zwłaszcza aspektów dotyczących środowiska naturalnego, jako jednego z filarów zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję, aby w następnych sprawozdaniach skupiła się w szczególności na wynikach projektów realizowanych w ramach strategii makroregionalnych;
2. uznaje znaczenie strategii makroregionalnych jako wyjątkowych zintegrowanych ram sprzyjających skoordynowanym działaniom, których celem jest stawienie czoła wspólnym wyzwaniom stojącym przed różnymi podmiotami na określonym obszarze geograficznym obejmującym państwa członkowskie i państwa trzecie, które to podmioty odnoszą dzięki temu korzyści z pogłębionej współpracy przyczyniającej się do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej; wzywa Komisję oraz kraje uczestniczące i ich regiony do rozwijania synergii i do dalszego włączania strategii makroregionalnych do unijnych polityk sektorowych, zwłaszcza w dziedzinach ochrony środowiska i różnorodności biologicznej, łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;
3. podkreśla potencjalne korzyści wspólnego działania w ramach strategii makroregionalnych w odniesieniu do kwestii ochrony środowiska, w tym o charakterze transgranicznym, takich jak ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń, ochrona różnorodności biologicznej i środowiska naturalnego, jak również strategie dostosowywania się do zmiany klimatu w oparciu o podejście ekosystemowe; uważa, że zarządzanie tymi czterema strategiami mogłoby być jeszcze skuteczniejsze w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju, zmiany klimatu i energii ze źródeł odnawialnych oraz tzw. niebieskiej gospodarki; uważa, że skutecznym podejściem służącym znalezieniu trwałych rozwiązań wyzwań środowiskowych jest międzyregionalna koordynacja polityki; apeluje, by pojęcie integracji środowiskowej było uwzględniane podczas opracowywania i realizacji różnych międzysektorowych strategii politycznych na rzecz obecnych i przyszłych makroregionów;
4. zachęca do powiększenia obszarów ochrony, aby chronić środowisko i powstrzymać proces utraty różnorodności biologicznej, w szczególności poprzez wzmocnienie sieci NATURA 2000 i Emerald oraz programu LIFE;
5. uważa strategie makroregionalne i związane z nimi programy środowiskowe są przydatnymi instrumentami pokazującymi obywatelom korzyści płynące z współpracy europejskiej i dlatego wzywa wszystkie zainteresowane strony do pełnego zaangażowania

się w strategii i uczestniczenia w ich realizacji;

6. wzywa do terminowego przyjęcia przez państwa członkowskie, a także przez nadbrzeżne państwa kandydujące i nadbrzeżne potencjalne państwa kandydujące strategii w zakresie planowania przestrzennego obszarów morskich i zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną;
7. zwraca uwagę, że na obszarach wiejskich przyroda stanowi podstawę gospodarczą dla wielu mieszkańców, a programy środowiskowe mogą się powieść wyłącznie przy wsparciu ze strony miejscowych mieszkańców; podkreśla, że aby osiągnąć cele ochrony środowiska, projekty takie muszą w pełni uwzględniać długoterminowe interesy społeczności lokalnych;
8. apeluje do wszystkich zainteresowanych podmiotów o to, by kontynuowały politykę przeciwdziałania zmianie klimatu obejmującą wzorce produkcyjne i konsumpcyjne oparte na zasadach gospodarki o obiegu zamkniętym, na ochronie środowiska i zdrowia oraz na krótszych cyklach w łańcuchu dostaw żywności, a także by położyły nacisk na racjonalne wykorzystywanie i ponowne przetwarzanie surowców i zasobów naturalnych, z zapewnieniem nietoksycznych cykli materiałowych, łącznie ze ściekami i odpadami rolnymi, a także o wspieranie bliskich powiązań między producentami i konsumentami na szczeblu lokalnym; zachęca do stosowania we wszystkich strategiach makroregionalnych ekologicznych zamówień publicznych w celu pobudzenia innowacji ekologicznych i rozwoju nowych modeli biznesowych;
9. wzywa do wzmocnienia do 2020 r. morskiej sieci NATURA 2000 oraz spójnej i reprezentatywnej sieci morskich obszarów chronionych w oparciu o dyrektywę ramową w sprawie strategii morskiej;
10. podkreśla znaczenie dialogu z zainteresowanymi stronami oraz informowania opinii publicznej o strategiach makroregionalnych w celu szerzenia wiedzy na ich temat i zdobycia akceptacji dla nich wśród społeczności lokalnych; uważa, że jest to klucz do powodzenia strategii makroregionalnych;
11. domaga się konkretnej synchronizacji i lepiej skoordynowanego wykorzystania istniejących środków finansowych na wszystkich szczeblach, aby zrealizować cele makroregionalne i uwolnić potencjał strategii makroregionalnych; zaleca, aby doświadczenia zdobyte przy realizacji strategii makroregionalnych były wykorzystywane w celu poprawy skuteczności właściwych instrumentów finansowych Unii; odnotowuje, że finansowanie unijne są zazwyczaj związane z określonymi projektami, podczas gdy wyzwania w zakresie ochrony środowiska wymagają długoterminowego podejścia; podkreśla, że Komisja, państwa członkowskie i właściwe władze powinny rozważyć tę długoterminową perspektywę przy finansowaniu projektów i przy opracowywaniu przyszłych programów finansowania oraz skuteczniej koordynować środki dostępne na finansowanie szczególnych celów środowiskowych makroregionów oraz dostosować ich wykorzystanie do priorytetów politycznych;
12. podkreśla znaczenie, jakie ma opracowanie narzędzi monitorowania i oceny różnych wskaźników w celu lepszego oszacowania realizacji celów środowiskowych bez tworzenia niepotrzebnych obciążeń administracyjnych dla partnerów i zainteresowanych stron uczestniczących w projektach;

13. wzywa zainteresowane strony z makroregionów, aby korzystały z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) oraz z innych unijnych źródeł finansowania do wspierania inwestycji związanych ze środowiskiem, które mają na celu między innymi łagodzenie zmiany klimatu;
14. wzywa zainteresowane strony z makroregionów, aby oprócz funduszy istotnych z punktu widzenia strategii makroregionalnych oraz instrumentów służących finansowaniu szczególnych celów środowiskowych brały również pod uwagę Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFSI);
15. zwraca uwagę, że region Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego jest narażony na różne źródła zanieczyszczeń, w tym odpady nieprzetworzone, odpady morskie i nieoczyszczone ścieki, oraz na eutrofizację powodowaną przez ścieki z terenów rolniczych i z gospodarstw rybackich; wzywa zatem państwa uczestniczące do wzmocnienia wysiłków w dążeniu do sprostania tym wyzwaniom środowiskowym; podkreśla znaczenie, jakie ma w tym względzie wprowadzenie odpowiednich systemów gospodarowania odpadami, oczyszczania ścieków i ochrony zasobów wodnych;
16. zaznacza, że ponieważ Morze Adriatyckie jest morzem częściowo zamkniętym, jest szczególnie narażone na zanieczyszczenia i posiada wyjątkowe cechy hydrograficzne, takie jak bardzo zróżnicowana głębokość i wybrzeże znacznie różniące się między północną a południową częścią regionu; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wszystkie cztery filary regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego mają za zadanie przyczynić się do realizacji celów w zakresie zrównoważonego rozwoju;
17. uważa, że ukończenie budowy infrastruktury drogowej i transportowej oraz środki, których celem jest uwolnienie ogromnego niewykorzystanego potencjału odnawialnych źródeł energii, stanowią zasadnicze warunki osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju tego makroregionu;
18. podkreśla ponadto, że w celu zapewnienia zrównoważenia środowiskowego makroregionu adriatyckiego i jońskiego konieczne są konkretne działania na rzecz ochrony środowiska, w tym projekty mające na celu rozpoczęcie badań nad osuwaniem się gruntów oraz przeciwdziałania temu zjawisku;
19. przypomina swoje poprzednie stanowisko przedstawione w rezolucji z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie ewolucji strategii makroregionalnych UE: obecne praktyki i przyszłe perspektywy, szczególnie w regionie Morza Śródziemnego; zwraca uwagę, że region Morza Śródziemnego to spójna całość stanowiąca jeden obszar kulturowy i środowiskowy o bardzo wielu wspólnych cechach i priorytetach wynikających z klimatu śródziemnomorskiego, takich jak: takie same uprawy, obfitość odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza energii słonecznej, znaczenie turystyki, takie same zagrożenia związane z klęskami żywiołowymi (pożary, powodzie, trzęsienia ziemi, niedobór wody) i zagrożenia związane z działalnością człowieka, szczególnie zanieczyszczenie morza; po raz kolejny wyraża swoje poparcie dla wprowadzenia strategii makroregionalnej dla basenu Morza Śródziemnego w celu stworzenia planu działania na rzecz uporania się z wspólnymi i problematycznymi wyzwaniami stojącymi przed krajami i regionami obszaru Morza Śródziemnego oraz w celu nadania odpowiedniej struktury temu obszarowi o zasadniczym znaczeniu dla rozwoju i integracji Europy, a także wzywa Radę i Komisję do szybkiego podjęcia działań w tym zakresie;

20. wzywa Komisję do zadbania o to, by państwa trzecie zaangażowane w projekty w makroregionach przestrzegały odnośnego dorobku prawnego Unii, aby zagwarantować zrównoważoną eksploatację zasobów Unii, w szczególności by przestrzegały dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, dyrektywy azotanowej, dyrektywy w sprawie odpadów, dyrektywy ptasiej i siedliskowej oraz strategii dotyczącej zielonej infrastruktury; zaleca, aby wykorzystać porozumienia i konwencje do zaangażowania krajów spoza UE w projekty UE związane ze środowiskiem;
21. uważa filar zrównoważonej turystyki regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego za pozytywny instrument na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w regionie oraz zwiększania wiedzy obywateli na temat wyzwań środowiskowych i strategii makroregionalnych;
22. zwraca uwagę, że duża różnorodność biologiczna obszarów przybrzeżnych regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego jest ważnym czynnikiem pobudzającym działalność turystyczną, rekreacyjną i rybacką, a także wnosi wkład w dziedzictwo kulturowe makroregionu; dlatego uważa brak map siedlisk za niefortunny; wzywa państwa uczestniczące do podjęcia działań w zakresie tworzenia map w ramach EUSAIR;
23. podkreśla, że w celu zapewnienia zrównoważonego wykorzystywania zasobów w ramach zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną i planowania przestrzennego obszarów morskich niezbędne jest podejście do koordynacji działań oparte na ekosystemie, ponieważ i jedno, i drugie ramy w istotny sposób sprzyjają współpracy transgranicznej i współpracy zainteresowanych stron w zakresie różnych działań sektora przybrzeżnego i morskiego, a także są w stanie połączyć w zrównoważony sposób usługi ekosystemowe i szanse związane z niebieskim wzrostem;
24. wzywa do stworzenia skoordynowanego systemu monitorowania oraz bazy danych dotyczących odpadów morskich i zanieczyszczenia mórz, w tym identyfikowania źródeł i rodzajów odpadów i zanieczyszczeń, oraz bazy danych w ramach systemu informacji geograficznych dotyczących lokalizacji i źródeł odpadów morskich;
25. apeluje o przygotowanie i wdrożenie wspólnego planu awaryjnego na wypadek wycieku ropy naftowej i innych zanieczyszczeń na dużą skalę, który to plan opierałby się na subregionalnym planie awaryjnym opracowanym przez Wspólną Komisję ds. Ochrony Morza Adriatyckiego i obszarów przybrzeżnych oraz na protokołach do konwencji barcelońskiej;
26. wzywa kraje uczestniczące do priorytetowego traktowania budowania zdolności ukierunkowanych na główne podmioty realizujące EUSAIR i na organy programowe odpowiedzialne za odpowiednie programy operacyjne programu EUSAIR;
27. podkreśla, że zapobieganie szkodom wyrządzonym przez rozległe powodzie pozostaje jednym z najpoważniejszych wyzwań środowiskowych dla krajów w makroregionie Dunaju; podkreśla, że należy rozważyć dodatkowe wspólne środki zapobiegania zanieczyszczeniom transgranicznym;
28. docenia wdrożenie projektów takich jak DANUBEPARKS 2.0, STURGEON 2020, SEERISK, CC-WARE i klaster Danube Air Nexus w dążeniu od osiągnięcia celów

środowiskowych strategii UE na rzecz regionu Dunaju;

29. z zadowoleniem przyjmuje projekt „EuroAccess” dotyczący regionu Dunaju, który stanowi narzędzie ułatwiające dostęp do funduszy, i zachęca inne makroregiony do uznania go za przykład najlepszych praktyk;
30. wzywa Komisję do rozpoczęcia prac w celu wytyczenia makroregionu Półwyspu Iberyjskiego, który będzie odpowiadał na wyzwania zorganizowanej i planowej polityki leśnej zgodnej z wymogami klimatycznymi, zdolnej do przeciwdziałania wyludnianiu obszarów wiejskich, pustynnieniu i degradacji gleb dzięki właściwemu zarządzaniu ekologicznemu i dywersyfikacji lasów, wykorzystaniu autochtonicznych gatunków drzew liściastych bardziej odpornych na ogień, co umożliwi zapobieganie masowej destrukcji lasów spowodowanej pożarami nawiedzającymi co roku Portugalię i Hiszpanię;
31. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie transnarodowego programu Interreg Dunaju jako narzędzia przydatnego w zarządzaniu regionem i podkreśla, że bezpośredni wkład tego programu w realizację strategii jest jednym z najbardziej widocznych osiągnięć strategii UE na rzecz regionu Dunaju;
32. podkreśla, że bardziej zintegrowane podejście do mobilności i multimodalności w regionie naddunajskim byłoby również korzystne dla środowiska;
33. podkreśla, że Komisja powinna szybko rozpocząć badania dotyczące utworzenia makroregionu iberyjskiego z uwzględnieniem ważnych wyzwań transgranicznych związanych ze zmianą klimatu i ochroną środowiska, zapobieganiem zagrożeniom i zarządzaniem nimi, promowaniem skutecznego wykorzystywania zasobów, ochroną środowiska i różnorodnością biologiczną, wspólnymi zasobami wodnymi i wykorzystywaniem potencjału tzw. niebieskiej gospodarki i energii ze źródeł odnawialnych;
34. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie ośrodka ds. strategii na rzecz regionu Dunaju (Danube Strategy Point) jako nowego organu ułatwiającego wdrażanie tej strategii i zachęca do zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron i podmiotów potencjalnie zainteresowanych;
35. z zaniepokojeniem odnotowuje, że w porównaniu z pierwszymi latami realizacji strategii UE na rzecz regionu Dunaju wydaje się, że obecnie strategii tej przyznaje się niższy priorytet w narracji politycznej na szczeblu krajowym w krajach uczestniczących; podkreśla potrzebę utrzymania dynamiki politycznej, ponieważ zaangażowanie krajów wpływa bezpośrednio na dostępność zasobów ludzkich w administracji krajowej i regionalnej, co ma zasadnicze znaczenie dla sprawnego funkcjonowania strategii i dla działania na rzecz konsolidacji dotychczasowych postępów i rezultatów;
36. apeluje do krajów uczestniczących o zapewnienie odpowiedniego udziału przedstawicieli krajowych w posiedzeniach grupy sterującej ds. strategii UE na rzecz regionu Dunaju dotyczących obszarów priorytetowych oraz o rozważenie zmniejszenia liczby i zakresu obecnych obszarów priorytetowych, jeśli w dokładnie określonych ramach czasowych nie zostaną przydzielone dostateczne zasoby;
37. zwraca uwagę na kwestię licznych zatonięć statków na Dunaju, które stanowią zagrożenie

nawigacyjne i ekologiczne, zwłaszcza tam, gdzie poziom wody jest niski; zauważa, że wraki leżące na dnie zawierają znaczne ilości paliwa i innych substancji stale zanieczyszczających wodę, a rdzewiejące metalowe elementy statków powodują stałe zanieczyszczenie o poważnych konsekwencjach; wzywa do przeznaczenia środków finansowych UE na rozwiązanie tego problemu oraz do bliższej współpracy w ramach strategii UE na rzecz regionu naddunajskiego;

38. wzywa zainteresowane strony makroregionu alpejskiego, aby korzystały z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz innych unijnych źródeł finansowania do wspierania inwestycji związanych ze środowiskiem, które wśród swoich celów przewidują łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej; ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje zintegrowane podejście regionu mające na celu pogodzenie ochrony środowiska i ekosystemów z dążeniem do dobrobytu gospodarczego i społecznego;
39. podkreśla, że polityka środowiskowa ma przekrojowy charakter, a preferowane opcje w poszczególnych sektorach strategii na rzecz regionu alpejskiego muszą pogodzić zrównoważenie środowiskowe z rozwojem gospodarczym; podkreśla, że region alpejski jest ważnym regionalnym węzłem transportu, a jednocześnie jednym z największych obszarów przyrodniczych i wypoczynkowych oraz jednym z najatrakcyjniejszych regionów turystycznych Europy; odnotowuje jednak, że z uwagi na szczególne uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze dostęp do niektórych części tego regionu stanowi wyzwanie; uważa, że fundamentalne znaczenie dla zachowania Alp jako wyjątkowego obszaru przyrodniczego ma stworzenie zrównoważonych i uzupełniających się strategii w dziedzinie transportu, jak również uwzględnienie strategii na rzecz łagodzenia zmian klimatu i zachowania różnorodności biologicznej, w tym w zakresie łączności ekologicznej, aby umożliwić migrację gatunków;
40. jest zaniepokojony tym, że zmiana klimatu może zdestabilizować region alpejski pod względem hydrogeologicznym i zagrozić jego różnorodności biologicznej; podkreśla, że wzrost temperatur poważnie zagraża przetrwaniu populacji gatunków żyjących na dużych wysokościach, a topnienie lodowców to kolejny powód do obaw, ponieważ ma duży wpływ na zasoby wód gruntowych;
41. podkreśla, że sektory turystyki i rolnictwa regionu alpejskiego są kluczowymi stronami zainteresowanymi zrównoważonym rozwojem regionu i w związku z tym powinny być uwzględniane na wszystkich etapach wdrażania projektów z zakresu ochrony środowiska;
42. zauważa, że pierwsze kroki w realizacji strategii UE na rzecz regionu alpejskiego pokazały, że jej integracja z istniejącymi programami okazała się trudna, ponieważ wiążą się z nimi struktury, ramy i terminy, które często nie odpowiadają potrzebom strategii makroregionalnej;
43. wzywa kraje uczestniczące do wzmocnienia swojego zobowiązania na rzecz członków grupy działania EUSALP, którzy będą je reprezentować, oraz do zapewnienia ciągłości ich działania, stabilności oraz ugruntowania pozycji, a także do zadbania o to, by wszystkie grupy działania były odpowiednio reprezentowane;
44. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie korzystnych dla środowiska projektów w regionie Morza Bałtyckiego, takich jak „BLASTIC” na rzecz ograniczenia zaśmiecania

mórz, platforma dialogu klimatycznego na rzecz usprawnienia zintegrowanego reagowania na wyzwania klimatyczne i „PRESTO” na rzecz poprawy jakości wody; uważa jednak, że należy podjąć dalsze starania, aby sprostać wyzwaniom w zakresie środowiska naturalnego występującym w makroregionie Morza Bałtyckiego, w szczególności jeżeli chodzi o eutrofizację, lepszą ochronę morza, jakość powietrza i zanieczyszczenie powietrza;

45. zwraca uwagę, że strategia Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego skupia się od początku jej realizacji, czyli od 2009 r., przede wszystkim na stanie środowiska Morza Bałtyckiego;
46. przypomina, że Morze Bałtyckie jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych mórz na świecie; podkreśla znaczenie współpracy na rzecz poprawy stanu Morza Bałtyckiego; wzywa do kontynuowania programów sąsiedzkich w całym zlewisku Morza Bałtyckiego oraz do uwzględnienia w nich środków finansowych, za ich pośrednictwem których można doprowadzić do poprawy stanu środowiska w całym zlewisku;
47. zauważa, że osiągnięcie dobrego stanu środowiska do roku 2020 jest jednym z kluczowych celów działań politycznych w regionie Morza Bałtyckiego;
48. uważa, że z punktu widzenia makroregionów morskich godny ubolewania jest fakt, że statki mogą odprowadzać nieoczyszczone ścieki do morza, jeżeli znajdują się ponad 12 mil morskich (w przybliżeniu 22 km) od brzegu, oraz że oczyszczone ścieki mogą być odprowadzane do wody nawet 3 mile morskie (około 5,5 km) od brzegu; apeluje o przeznaczenie środków finansowych na zwiększenie zdolności portów do przyjmowania ścieków, aby wszystkie statki pasażerskie mogły oczyszczać ścieki zgodnie z wymogami określonymi w zmienionym załączniku IV do konwencji MARPOL;
49. apeluje do zainteresowanych stron o częstsze i bardziej regularne organizowanie dyskusji politycznych poświęconych strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego na szczeblu krajowym na forum parlamentów i rządów, a także w Radzie podczas odnośnych posiedzeń ministerialnych;
50. z punktu widzenia makroregionu bałtyckiego z zadowoleniem przyjmuje dyrektywę w sprawie zawartości siarki przyjętą przez UE oraz decyzję Komitetu Ochrony Środowiska Morskiego Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) z dnia 27 października 2016 r. o uznaniu Morza Bałtyckiego i Morza Północnego za obszar kontroli emisji tlenków azotu (obszar NECA); przypomina, że zanieczyszczone paliwa używane przez statki nadal powodują emisję dużych ilości azotu i siarki do powietrza, skąd trafiają one do morza;
51. zauważa, że strategia Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego zapewnia stabilne ramy współpracy oraz obejmuje ponad 100 inicjatyw przewodnich i nowych sieci; wzywa jednak zainteresowane strony, aby utrzymały dynamikę realizacji strategii oraz usprawniły koordynację i treść polityki w oparciu o wyniki projektów;
52. uważa, że ważne jest, aby dokonać przeglądu zezwolenia na odprowadzanie przez użytkowników aparatów absorpcyjnych związków siarki o obiegu otwartym z powrotem do morza; zwraca uwagę, że ścieki z aparatów absorpcyjnych związków siarki o obiegu zamkniętym muszą być poddawane oczyszczaniu, podczas gdy ścieki z aparatów absorpcyjnych o obiegu otwartym są odprowadzane bezpośrednio do morza, przez co

powstaje pseudoekologiczny model działania, w którym siarka jest usuwana z powietrza, ale trafia do morza;

53. przypomina o znaczeniu bezpieczeństwa na morzu, zwłaszcza na Morzu Bałtyckim; podkreśla znaczenie współpracy między państwami regionu Morza Bałtyckiego w celu uporania się z wyzwaniami wynikającymi z rosnącego natężenia ruchu morskiego, a w szczególności transportu ropy i substancji niebezpiecznych;
54. przypomina, że niebieski wzrost w makroregionach morskich opiera się na zrównoważonym wykorzystywaniu potencjału mórz, co oznacza, że we wszystkich działaniach należy uwzględniać aspekt środowiskowy; przypomina, że w ramach niebieskiej biogospodarki można znaleźć nowe produkty i usługi oraz rozwijać i stosować opartą na nich wiedzę fachową w celu propagowania zatrudnienia; podkreśla, że zrównoważone wykorzystywanie zasobów naturalnych oraz korzystny stan środowiska wodnego i morskiego tworzą solidny fundament niebieskiej biogospodarki;
55. podkreśla ważną zmianę w myśleniu o gospodarce, sposobach jej funkcjonowania i związanych z nią procesach w kierunku biogospodarki i gospodarki o obiegu zamkniętym, co z kolei może ułatwić reagowanie na wyzwania środowiskowe Morza Bałtyckiego; przypomina o możliwościach w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej w regionie Morza Bałtyckiego;
56. przywiązuje wagę do podłączenia Morza Bałtyckiego do sieci energetycznych w celu ograniczenia i wyeliminowania ubóstwa energetycznego oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego i bezpieczeństwa dostaw.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU OPINII
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

Data przyjęcia	28.9.2017
Wynik głosowania końcowego	+: 59 -: 1 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Paul Brannen, Birgit Collin-Langen, Mireille D’Ornano, Seb Dance, Angélique Delahaye, Bas Eickhout, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Josu Juaristi Abaunz, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Jo Leinen, Peter Liese, Norbert Lins, Rupert Matthews, Valentinas Mazuronis, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Ivica Tolić, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Guillaume Balas, Jørn Dohrmann, Eleonora Evi, Christofer Fjellner, Elena Gentile, Anja Hazekamp, Merja Kyllönen, Ulrike Müller, Stanislav Polčák, Gabriele Preuß, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Matt Carthy, Olle Ludvigsson, Bernard Monot, Jens Nilsson, Marita Ulvskog

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

59	+
ALDE	Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Ulrike Müller, Frédérique Ries, Nils Torvalds
ECR	Jørn Dohrmann, Arne Gericke, Julie Girling, Urszula Krupa, Rupert Matthews, Bolesław G. Piecha, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Eleonora Evi, Piernicola Pedicini
GUE/NGL	Matt Carthy, Anja Hazekamp, Josu Juaristi Abaunz, Kateřina Konečná, Merja Kyllönen
NI	Zoltán Balczó
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Christofer Fjellner, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Peter Liese, Norbert Lins, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Stanislav Polčák, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean
S&D	Guillaume Balas, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Paul Brannen, Seb Dance, Elena Gentile, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Olle Ludvigsson, Jens Nilsson, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Gabriele Preuß, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Marita Ulvskog, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Benedek Jávor, Michèle Rivasi, Davor Škrlec

1	-
ENF	Mireille D'Ornano

2	0
ENF	Jean-François Jalkh, Bernard Monot

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się